

Nr 105

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag
angående effektivisering av verksamheten på pris- och
konkurrensområdet jämte i ämnet väckta motioner.*
(1:a avd.)

1:o) **Ändringar i statens pris- och kartellnämnds organisation.** I propositionen nr 86 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 10 mars 1961, föreslagit riksdagen att godkänna de ändringar i statens pris- och kartellnämnds organisation, som departementschefen föreslagit i berörda statsrådsprotokoll.

I anledning av propositionen nr 86 har väckts följande motioner, nämligen dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sjönell* och *Virgin* (I: 632) och den andra inom andra kammaren av herr *Bohman m. fl.* (II: 751), i vilka hemställts, att riksdagen måtte

A. under riksstatens tionde huvudtitel för budgetåret 1961/62 anvisa till
a) Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 920 000 kronor;

b) Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader ett förslagsanslag av 275 000 kronor;

c) Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar ett förslagsanslag av 297 400 kronor;

d) Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader ett förslagsanslag av 25 200 kronor; samt

B. icke bevilja något anslag till särskild konsumentupplysning i prisfrågor,

dels ock en inom första kammaren av herr *Gösta Jacobsson* väckt motion (I: 631), vari hemställts, att riksdagen måtte dels avvisa de av departementschefen i propositionen uppdragna riktlinjerna för en utvidgad verksamhet på pris- och konkurrensområdet och dels avslå de av Kungl. Maj:t i propositionen äskade anslagen i vad de avser inrättande av 13 nya tjänster vid pris- och kartellnämnden respektive särskild konsumentupplysning i prisfrågor.

Utskottet, som under härefter följande punkter i detta utlåtande behandlar motionsyrkandena i vad de avser medelsanvisningen, får beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden hänvisa till motionerna II: 751 och I: 631.

I propositionen har departementschefen redogjort för ett av 1960 års prisövervakningskommitté den 13 januari 1961 avgivet betänkande, benämnt Ef-

fektivare prisövervakning (SOU 1961: 3), samt över detsamma avgivna yttrandan.

Departementschefen har härefter anfört följande.

»Gällande ordning på pris- och konkurrensområdet bygger på uppfattningen att under normala förhållanden en fri konkurrens bäst gagnar en för konsumenterna och samhället fördelaktig prisutveckling. I enlighet härmed har de statliga åtgärderna inriktats på en konkurrensfrämjande verksamhet med möjligheter till ingripanden mot skadliga konkurrensbegränsningar jämte prisövervakning och konsumentupplysning. Även om konkurrensen mellan företagen på de flesta områden torde vara tillfredsställande, saknas icke företeelser, vilka innebär att den fria prisbildningen sättes ur spel och kan medföra oskäligen priser. Jag har i utredningsdirektiven bl. a. pekat på olika fall av leveransvägran samt på riktprissystemet och dess verkningar. Det är därför av vikt att de myndigheter som är verksamma på detta område, kan arbeta effektivt. Den nu verkställda utredningen har i och för sig icke givit vid handen, att erfarenheterna av det nuvarande systemet skulle vara ogynnsamma. Däremot har klart framgått, att till följd av otillräckliga resurser undersöknings- och upplysningsverksamheten icke kunnat bedrivas i önskvärd omfattning. Rimliga ansträngningar måste göras för att avhjälpa bristerna och bättre utnyttja de möjligheter, som gällande lagstiftning och administrativa ordning erbjuder. En personell upprustning bedömer jag i detta läge som det mest angelägna för att underlätta en skärpning av prisövervakningen, för att effektivisera åtgärderna mot konkurrensbegränsningar och för att öka konsumenternas prismedvetande.

Innan jag behandlar olika önskemål och förslag rörande undersöknings- och upplysningsverksamheten, skall jag beröra vissa av kommittén upptagna och för verksamheten betydelsefulla tillämpningsfrågor m. m.

Kommittén har — vilket vid remissbehandlingen noterats med tillfredsställelse — avvisat tanken på att genom lagändringar utsträcka företagens uppgiftsskyldighet samt registreringsverksamheten, exempelvis genom obligatorisk skyldighet att lämna uppgifter till kartellregistret, förhandsanmälan av horisontella riktpriser, registrering av vertikala prisrekommendationer och skyldighet att utan anmaning anmäla prishöjningar. Efter att närmare ha utvecklat sin syn på dessa olika spörsmål konstaterar kommittén sammanfattningsvis, att effektiviseringsönskemålen bättre kan tillgodoses genom ökade resurser för pris- och kartellnämndens registrerings-, undersöknings- och upplysningsverksamhet än genom nya och vidgade former av obligatorisk uppgiftsskyldighet. Ehuru jag skulle kunna tänka mig en viss skärpning av uppgiftsskyldighetslagens regler, anser jag mig i allt väsentligt kunna biträda kommitténs synpunkter. Jag vill då särskilt betona angelägenheten av att det i lagen stadgade anmaningsförfarandet i praktiken tillämpas mera vidsträckt än vad hittills synes ha varit fallet. Redan i samband med lagens

tillkomst framhöll jag, att myndighetens befogenhet att bestämma omfattningen av uppgiftsskyldigheten i varje särskilt fall och att meddela närmare anvisningar om sättet och tiden för skyldighetens fullgörande borde innefatta möjlighet att föreskriva icke blott att uppgift om visst förhållande skulle lämnas inom angiven tid utan också exempelvis att uppgifter skulle lämnas vid bestämda tidpunkter under en viss tidsperiod eller då viss omständighet, t. ex. ändring av priset på angiven vara, inträffade. Det av kommittén förordade förfarings sättet, vilket icke från något remisshall utsatts för kritik, synes ligga helt i linje med den av mig sålunda hävdade meningen. Självfallet är det av vikt att en avvägning sker från myndighetens sida med avseende på behov och angelägenhetsgrad beträffande olika uppgifter och med aktgivande på bestämmelsen att företagare vid fullgörande av uppgiftsplikten icke onödigt betungas. Med ett så tillämpat anmaningsförfarande som det av kommittén rekommenderade torde även enligt min mening påtalade brister i det hittillsvarande systemet på ett tillfredsställande sätt kunna avhjälpas. Vid sådant förhållande lär icke heller i övriga ifrågasatta hänseenden något påtagligt behov av lagändringar tillsvidare få anses föreligga.

Det av kommittén framförda förslaget om tillsättande av en expertgrupp för att utröna möjligheterna att förbättra jämförbarheten mellan skilda prisindexserier m. m. har vid remissbehandlingen livligt tillstyrkts. Förslaget synes också mig välbetänkt, men då jag utgår ifrån att detta samordningsspörsmål kommer att vederbörligen beaktas vid den pågående omgestaltningen av det statliga statistikväsendet — vilket delegationen för statistikfrågor i sitt yttrande förutskickat — torde något initiativ från Kungl. Maj:ts sida f. n. icke erfordras.

Frågan om åtgärder mot oskälig prissättning har ingående behandlats av kommittén, varvid med hänsyn till uttalanden i utredningsdirektiven uppmärksamheten främst riktats på högstaprisstadgandet i 21 § andra stycket konkurrensbegränsningslagen. En analys av lagbestämmelsen — vars tillämpning ännu icke varit aktuell — och en genomgång av i sammanhanget tänkbara konkurrensbegränsningssituationer har enligt kommittén givits vid handen, att praktiskt taget alla fall av uppenbart för hög prissättning kan bli föremål för åtgärder inom ramen för nuvarande lagstiftning vid det ordinära förfarandet hos de näringsfrihetsvårdande organen och i sista hand genom förordnande om högsta pris. Dessa slutsatser har biträts av i första hand de berörda myndigheterna, näringsfrihetsrådet och ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor. Jag vill för egen del understryka att i det övervägande antalet fall av oskälig prissättning den bakomliggande orsaken torde vara att finna i konkurrensbegränsning av något slag. Därigenom är en för tillämpningen av högstaprisregeln väsentlig förutsättning uppfylld. Det ligger i sakens natur, att vid ingripanden mot oskälig prissättning praktiska svårigheter av skilda slag kan uppkomma redan vid bedömandet av om ett pris är oskäligt eller ej, när det gäller att fastslå om konkurrensbegränsning förekommit och i

samband med bevisföringen överhuvud. Vissa hithörande spörsmål har behandlats i lagmotiven (prop. nr 148/1956), vilka delvis redovisats i betänkandet och till vilka jag här tillåter mig hänvisa.

I likhet med kommittén och de remissinstanser, som yttrat sig på den punkten, anser jag att frågan om eventuella ändringar i sekretessreglerna på pris- och konkurrensområdet bör upptagas av offentlighetskommittén. Denna tillsattes efter det prisövervakningskommittén erhållit sitt uppdrag och har till uppgift att överse sekretesslagstiftningen i dess helhet i såväl sakligt som formellt hänseende. Vad angår spörsmålet om att inom de nuvarande lagreglernas ram åstadkomma önskvärd publicitet omkring pris- och konkurrensfrågor anknyter jag liksom kommittén till mitt uttalande i propositionen nr 148/1956. Jag hävdade där bl. a., att en publicering av rena prisuppgifter eller av mera allmänna uppgifter, rörande exempelvis en hel bransch, om marginalsättning, kostnader, vinster m. m. icke kunde anses lända företagare till sådant men att den vore otillåten enligt sekretesslagen. Samtidigt framhöll jag dock, att försiktighet borde iakttas vid namngivande av företagare i samband med offentliggörande av prisuppgifter och att endast undantagsvis publicering borde ske av övriga angivna uppgifter rörande viss företagare. Jag är emellertid ense med kommittén om att denna försiktighet icke får överdrivas. Även enligt min mening kan det sålunda vara fullt försvarligt att i mera uppseendeväckande eller betydelsefulla fall ge offentlighet åt aktuella uppgifter. Enbart risken för en ur företags synpunkt ogynnsam reaktion från konsumenternas sida torde i regel icke böra anses som men i lagens bemärkelse och ej heller vara skäl nog att underlåta publicering i dylika fall. Därest ett offentliggörande av upplysningar om viss företagares affärs- eller driftförhållanden verkligen kan lända honom till men, får dock publicering icke ske därför att den ur allmän synpunkt ändock är motiverad. Är myndigheten av den åsikten, att men för företagaren kan uppkomma, skall enligt gällande lag Kungl. Maj:t ge sitt tillstånd till offentliggörandet. Jag har icke blivit övertygad om att behov f. n. föreligger att till vederbörande myndighet delegera denna rätt att bryta sekretesskyddet. Om inga nya skäl yppas, torde också härvidlag resultatet av offentlighetskommitténs utredningsarbete böra avvaktas.

Till grund för de förslag om personalförstärkningar m. m., vari betänkandet utmynnar, ligger kommitténs önskemål och förslag om en utvidgad undersöknings- och upplysningsverksamhet.

Vad gäller undersökningsverksamheten har den, såsom redan nämnts, i olika avseenden hämmats till följd av bristande resurser. I och för sig angelägna önskemål från myndigheternas sida har därmed icke kunnat förverkligas. Jag är beredd att instämma i kommitténs, av åtskilliga remissorgan biträdda uppfattning, att utredningsverksamheten bör utsträckas till områden och förhållanden, vilka hittills icke kunnat tillräckligt uppmärksammas, och att den i andra hänseenden bör intensifieras. Med utgångspunkt från syftet med pris- och kartellnämndens undersök-

ningsverksamhet vill jag för min del betona vikten av utökade och fördjupade riktprisundersökningar, geografiskt avgränsade prisundersökningar — vilka är av särskild betydelse från upplysningssynpunkt — ytterligare lönsamhetsundersökningar samt, icke minst, förordade utredningar om konkurrensförhållanden i skilda sammanhang. Jag åberopar här kommitténs utförliga motiveringar samt remissuttalanden från pris- och kartellnämndens styrelse och ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor. Såsom nämndens styrelse påpekat är det också önskvärt att undersökningsverksamheten mera än vad som kunnat ske inriktas på produktionsledet och de tidigare handelsleden.

Det är självfallet viktigt att en noggrann planering av undersökningsverksamheten på relativt lång sikt äger rum ävensom att undersökningar i ärenden av stor aktualitet och betydelse fortast möjligt utföres och redovisas. En väl genomtänkt avvägning i fråga om verksamhetens inriktning och former är nödvändig. Jag fäster stor vikt vid att undersökningarna i första hand tar sikte på ur allmän synpunkt betydelsefulla områden och företeelser samt inriktas på väsentligheter. Såvida ej särskilda skäl föreligger, torde anledning saknas att utföra detaljundersökningar inom exempelvis områden, där en hård priskonkurrens är påtaglig.

Kommittén har funnit samordningen av pris- och kartellnämndens och näringsfrihetsombudsmannens verksamhet i vad gäller planering och genomförande av olika undersökningar vara ändamålsenlig. Härvid gjorda uttalanden föranleder icke något yttrande från min sida.

Upplysningsverksamheten på prisområdet har ägnats den största uppmärksamhet såväl i betänkandet som i remissyttrandena. På det hela taget råder enighet både om behovet av en intensifiering av verksamheten och om den skisserade uppläggningsplaneringen av denna. En omfattande konsumentupplysning utgör ett viktigt led i en effektiv prisövervakning. Jag biträder i princip de synpunkter på konsumentupplysningens innehåll och former som kommittén anfört. Av väsentlig betydelse är att åstadkomma en objektiv och allsidig upplysning om pris, kvalitet och service. Detta förutsätter ett nära samarbete mellan de statliga organ, som handhar olika undersökningsuppgifter. Vad sedan angår sättet för vidarebefordran av upplysningsmaterialet till konsumenterna är den förordade kontakt- och serviceverksamheten i hög grad önskvärd. Naturligt nog måste de av kommittén uppdragna riktlinjerna — vilka får uppfattas som exempel på vad som må kunna göras — i praktiken närmare utformas. Man måste härvidlag pröva sig fram. En förutsättning för att det åsyftade resultatet av konsumentupplysningen skall nås är, att de förmedlande instanserna visar intresse och aktivitet på området. De statliga organens huvuduppgift bör vara att lägga fram ett vederhäftigt och för olika ändamål lämpligt utformat grundmaterial, medan det normalt torde få ankomma på organisationer och andra förmedlingsorgan att bearbeta och på skilda vägar föra ut informationerna till konsumenterna.

Förslaget om att upplysningsverksamheten skall handhas av en fristående upplysningssektion, direkt underställd chefen för pris- och kartellnämnden, förefaller mig välmotiverat. Ett intimt samarbete mellan upplysningssektionen och i första hand utredningsbyråerna erfordras för uppnående av bästa möjliga resultat av verksamheten. Att sektionen skall objektivt utforma det vid utredningsarbetet framkomna materialet ligger i öppen dag.

Behandlingen av pressmeddelanden och annat upplysningsmaterial anser jag vara ett internt spörsmål, vilket bör lösas på sätt nämndens styrelse finner lämpligast. Uppläggningsen av upplysningsverksamheten för framtiden kan emellertid, såsom kommittén framhållit, föranleda vissa ändringar i instruktionen för nämnden.

Frågan om en konsumenttidskrift kommer enligt vad som upplysts att behandlas av konsumentrådet i samband med andra spörsmål, vilka sammanhänger med konsumentupplysningen i dess helhet.

Meningarna på remisshall går isär beträffande kommitténs förslag om en riksomfattande upplysningskampanj i prisfrågor, avsedd att utgöra upptakten till en mera brett upplagd och kontinuerlig aktivisering av upplysningsarbetet på området. Flertalet av de remissorgan, som yttrat sig häröver, är emellertid avgjort positivt inställda till förslaget. Synnerligt intresse har uttalats av studie- och folkbildningsförbunden, i vilkas regi kampanjen skulle bedrivas. Jag biträder i stort sett vad i betänkandet anförts och ämnar därför föreslå ett särskilt reservationsanslag av engångsnatur på 150 000 kronor, att av statens konsumentråd för ändamålet fördelas bland intresserade organisationer. Vid fördelningen av dessa medel torde dock beaktas, att den planerade verksamheten kan behöva utsträckas utöver studiesäsongen 1961/62.

Den förordade effektiviseringen av verksamheten på pris- och konkurrensområdet förutsätter — även med iakttagande av möjliga rationaliseringsåtgärder och en ändamålsenlig planering av arbetsuppgifterna — en icke oväsentlig personalförstärkning vid pris- och kartellnämnden. För ett konsekvent genomförande av det system, som valts för den statliga verksamheten på området, måste erforderliga resurser stå till förfogande. Vid inrättandet av pris- och kartellnämnden framhöll jag också (prop. nr 97/1956), att nämnden borde erhålla tillräckliga arbetskraftsresurser, ehuru jag då med hänsyn till den återhållsamhet, som borde iaktas vid inrättandet av nya permanenta organ, fann en viss begränsning av organisationen åtminstone till en början motiverad. Sedermera har nämnden erhållit viss personalförstärkning, framförallt i samband med införandet av den allmänna varuskatten vid årsskiftet 1959/60, då en ökad prisövervakning befanns nödvändig.

För ett genomförande av utökade och fördjupade undersökningar på prisområdet — samtidigt som verksamheten i övrigt på detta område förutsättes ha samma omfattning som hittills — är det enligt kommittén uppenbart

att viss personalförstärkning krävs. I sammanhanget framhålles, att den omfattande prisövervakningsverksamhet, som bedrevs i anslutning till införandet av varuskatten, f. n. icke synes behöva bedrivas på samma intensiva sätt som för ett år sedan. Viss del av den för detta ändamål erhållna personalen torde därför kunna tagas i anspråk för den utökade verksamheten. Kommittén menar vidare, att extrapersonalen icke längre bör betraktas som en tillfällig personalförstärkning utan genom extraordinariesättning ges en fastare anknytning till nämnden. Därutöver föreslås inrättandet av en förste aktuarietjänst i 23 lönegraden, vars innehavare närmast skulle få till uppgift att utföra analyser av pris- och marginalutvecklingen. Jag biträder kommitténs synpunkter och föreslår alltså *dels* att elva Ag-tjänster, vilka tillfördes nämnden i början av år 1960 och vilka behövs för den fortsatta verksamheten, extraordinariesättes, *dels ock* att för det ovan angivna ändamålet inrättas en tjänst som förste aktuarie i Ae 23 vid andra utredningsbyrån.

En utvidgning av undersökningarna beträffande konkurrensförhållanden motiverar enligt kommittén en förstärkning av första utredningsbyrån med en arbetsgrupp, bestående av två förste aktuarier, en i 23 och en i 21 lönegraden, samt en amanuens. Ehuru jag fäster särskilt avseende vid förevarande undersökningsverksamhet, anser jag det här vara tillfyllest med två nya tjänster. Jag föreslår inrättande av en tjänst som förste aktuarie i Ae 23 och en tjänst som amanuens i reglerad befordringsgång.

Den lönegradsuppflyttning av fyra assistenter från Ae 15 till Ae 17, som kommittén enligt vad förut sagts tillstyrkt, har motiverats med att utökningen av undersökningsverksamheten på nu nämnda områden för med sig mera kvalificerat arbete på assistentplanet. Jag anser mig dock inte kunna biträda framställningen i vidare mån än att jag föreslår lönegradsuppflyttning av en assistenttjänst från Ae 15 till Ae 17.

Lönsamhetsundersökningar samt intäkts- och kostnadsanalyser bör bedrivas i betydligt större omfattning än hittills. För att så skall kunna ske föreslår kommittén sex nya tjänster, nämligen en byrådirektör i Ae 24 (alternativt en förste aktuarie i Ae 23), en förste aktuarie i Ae 23, en förste aktuarie i Ae 21, två assistenter i Ae 17 samt ett kanslibitråde. Enligt min mening bör chefskapet för den avdelning inom tredje utredningsbyrån, som utför lönsamhetsundersökningar och i fortsättningen bör benämnas utredningssektionen, utövas av en förste aktuarie i Ae 23. Utöver denna tjänst föreslår jag, att ytterligare fyra tjänster inrättas vid sektionen, nämligen en förste aktuarie i Ae 21, en assistent i Ag 17, en assistent i Ag 15 samt ett kanslibitråde i Ag 7.

För kartellregisteravdelningen förordar kommittén en förstärkning med en amanuens tjänst, varjämte en av nämnden i den senaste petitaskrivelsen yrkad uppflyttning av den nuvarande amanuens tjänsten till en förste aktuarietjänst i Ae 21 tillstyrkes. Sammantaget innebär detta i realiteten förslag om inrättande av en ny tjänst i 21 lönegraden. Med hänsyn härtill före-

slår jag att en tjänst som förste aktuarie i Ae 21 inrättas vid avdelningen, vilken fortsättningsvis lämpligen bör benämnas kartellregistersektionen.

Den föreslagna utvidgningen av upplysningsverksamheten tarvar en betydande personalförstärkning. Kommittén har föreslagit inrättandet av en chefstjänst vid upplysningssektionen i lönegrad 26 samt en kansliskrivare-tjänst i lönegrad 10 ävensom ett anslag på 50 000 kr för arvodesanställning av en redaktör och en assistent. Därjämte har tillstyrkts uppflyttning av en tjänst som biträde i reglerad befordringsgång till kanslibitråde i Ae 7. Chefen för sektionen bör, såsom kommittén framhållit, ha god journalistisk erfarenhet och goda insikter i ekonomiska förhållanden samt även i övrigt uppfylla högt ställda krav med tanke på den verksamhet det här är fråga om. Jag föreslår att för ändamålet inrättas en tjänst med placering som byrådirektör i högst lönegrad Ag 26. Vidare tillstyrker jag kommitténs förslag, att en kunnig journalist med erfarenhet av konsumentupplysning och en assistent anställs mot arvoden. För att möjliggöra detta föreslår jag, att expertanslaget till nämnden höjes med 50 000 kr. Förslaget om inrättande av en kansliskrivare-tjänst vid sektionen tillstyrker jag i så måtto att jag föreslår inrättandet av en tjänst som kanslibitråde i Ag 7. Den förordade lönegradsuppflyttningen kan jag ej tillstyrka. Den av kommittén föreslagna organisatoriska ändringen, innebärande att den nuvarande publiceringssektionen utgår ur tredje utredningsbyrån och omvandlas till en direkt under överdirektören sorterande upplysningssektion, torde biträdas.

Framställningarna om en förstärkning av den administrativa sektionen med en amanuens-tjänst och av skrivcentralen med en kanslibiträdestjänst anser jag mig inte kunna biträda i vidare mån än att jag föreslår inrättandet av en tjänst som kanslist i reglerad befordringsgång vid administrativa sektionen och en tjänst som biträde i reglerad befordringsgång vid skrivcentralen. Förslaget om uppflyttning av registratorstjänsten från Ae 9 till Ae 10 torde lämnas utan bifall.

I fråga om statistiska byrån har från nämndens sida framhållits, att denna tjänstgör som serviceorgan åt utredningsbyråerna och att det med hänsyn härtill är av vikt att byråns möjligheter att anskaffa och behålla kvalificerad personal stärkes. På grund härav har nämnden föreslagit åtta lönegradsuppflyttningar och utbyten av tjänster vid byrån, vilka förslag i princip tillstyrkts av kommittén. I detta sammanhang får jag hänvisa till att chefen för civildepartementet i Bilaga 2 till årets statsverksproposition föreslagit lönegradsuppflyttning av två av här ifrågakvarande tjänster, nämligen av en tjänst som assistent i Ae 17 till byråinspektör i Ae 19 och av en tjänst som biträde i reglerad befordringsgång till kanslibitråde i Ae 7. Dessa förslag har numera antagits av riksdagen. Härutöver föreslår jag, att en amanuens-tjänst indrages vid statistiska byrån och ersättes med en tjänst som förste aktuarie i Ae 23 samt att en tjänst som kontorist i Ae 9 uppflyttas till kansliskrivare i Ae 10. Övriga lönegradsuppflyttningar anser jag mig däremot icke kunna tillstyrka. Jag föreslår vidare, att tjänstebenämningen för byråns fem kontrollanter och fyra distriktskontrollanter ändras till

assistenter samt att den nuvarande byråinspektören i Ae 19 flyttas från byråns kontrollsektion till byråns allmänna del.

Den gjorda framställningen om ordinariesättning av vissa befattningar vid nämnden kan jag icke biträda.

Sammanfattningsvis innebär mina ovan framförda förslag, att vid pris- och kartellnämnden inrättas 13 nya tjänster, att expertanslaget höjs för att möjliggöra arvodesanställning av två personer för upplysningsverksamheten, att utbyte av en tjänst samt två lönegradsuppflyttningar utöver de båda som upptagits i Bilaga 2 till årets statsverksproposition sker, samt att de elva Ag-tjänster, som tillfördes nämnden vid ingången av år 1960, extraordinariesättes. Av de föreslagna nya tjänsterna är tre placerade i Ae 23 och två i Ae 21, vilket bör göra det möjligt för nämnden att till utredningsbyråerna knyta kvalificerade och för ändamålet lämpliga befattningshavare. — För tredje utredningsbyrån förordas en ändring i organisatoriskt hänseende av innebörd, att byrån i fortsättningen uppdelas på en utredningssektion, en kartellregistersektion, en administrativ sektion samt skrivcentral och expedition. Publiceringssektionen omvandlas till en fristående upplysningssektion.

Gentemot av mig nu förordade placeringar av tjänster i olika lönegrader har vederbörande personalorganisationer inte haft något att erinra.

I en härvid fogad *bilaga*¹ lämnas en översikt över nämndens nya organisation med angivande av på vilka avdelningar de av mig föreslagna tjänsterna f. n. synes böra placeras. Självfallet ankommer det på nämnden att flytta personal mellan byråerna och att ändra organisationen inom byråerna i den omfattning som finnes ägnad att öka effektiviteten eller eljest påkallad av arbetsuppgifterna.

Förslagen innebär följande ökning av nämndens avlöningsanslag (grundlöner).

1. Nya tjänster

1 byrådirektör	<i>högst</i> Ag 26	28 320
3 förste aktuarier	Ae 23	72 756
2 förste aktuarier	Ae 21	43 752
1 amanuens	Af 15—Ae 19	16 044
1 assistent	Ag 17	17 796
1 assistent	Ag 15	16 044
1 kanslist	Af 9—Ae 13	12 396
2 kanslibiträden	Ag 7	21 240
1 biträde	Af 1—Ae 5	8 628

2. Lönegradsuppflyttningar m. m.

1 amanuens till förste aktuarie i Ae 23	9 792
1 assistent i Ae 17 till byråinspektör i Ae 19	900
1 assistent i Ae 15 till assistent i Ae 17	1 836

¹ Ej medtagen i detta utlåtande.

1 kontorist i Ae 9 till kansliskrivare i Ae 10	648
1 biträde i rb till kanslibiträde i Ae 7	1 104
	<hr/> 251 256
3. Ökning av expertanslaget	50 000

Vad gäller ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor föreslår kommittén inrättandet av två nya tjänster som förste byråsekreterare i 23 lönegraden samt ett särskilt anslag på 43 000 kr för att möjliggöra anlitan­de av företagsekonomisk sakkunskap. Vidare föreslås lönegradsuppflyttning av fyra tjänster vid ämbetet samt ordinariesättning i viss omfattning.

Jag delar kommitténs uppfattning om nödvändigheten av en personell förstärkning vid ämbetet och föreslår inrättandet av två tjänster som förste byråsekreterare, varav en i Ag 23 och en i Ag 21. Beträffande anslaget för anlitan­de av företagsekonomisk expertis finner jag skäligt tillstyrka, att 40 000 kr ställes till förfogande härför. Förslagen om lönegradsuppflyttning och ordinariesättning har jag i förevarande sammanhang icke ansett mig kunna biträda.»

Utskottet. Den ordning, som för närvarande råder på pris- och konkurrensområdet, innebär, att prisbildningen i princip skall ske på grundval av fri konkurrens och utan direkta statliga ingripanden. Den statliga verksamheten är i stort begränsad till åtgärder, som syfta till att motverka konkurrensbegränsningar med skadlig verkan och som tar sig uttryck i övervakning och undersökning av pris- och konkurrensförhållanden inom olika delar av näringslivet samt i en härpå grundad upplysnings- och förhandlingsverksamhet. De myndigheter, på vilka det i första hand ankommer att handha nämnda uppgifter, äro statens pris- och kartellnämnd, ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor samt näringsfrihetsrådet.

Då i förevarande proposition frågan upptagits om en effektivisering av verksamheten på pris- och konkurrensområdet, ha skäl icke ansetts föreligga att ändra grunderna för den nuvarande ordningen. Denna anses sålunda i och för sig ge utrymme för ett förverkligande av de uppställda syftena. Man har emellertid siktat till att inom ramen för gällande system få till stånd en skärpning av övervakningen, en effektivisering av åtgärderna mot konkurrensbegränsning och en förbättring av konsumenternas prismedvetande. Detta har man i propositionen sökt nå genom att ge vederbörande statliga organ ökade resurser och då särskilt i fråga om utrednings- och upplysningsverksamheten. Sålunda föreslås beträffande pris- och kartellnämnden inrättandet av tretton nya tjänster, höjning av expertanslaget samt förbättrad tjänsteställning för vissa av de nuvarande befattningshavarna. För ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor förordas inrättandet av två tjänster och medelsutrymme för experthjälp. Vidare föreslås att ett

reservationsanslag av engångsnatur får av statens konsumentråd fördelas bland studie- och folkbildningsorganisationer för en särskild upplysningskampanj i prisfrågor.

I motionerna I: 631 samt I: 632 och II: 751 avstyrkes Kungl. Maj:ts förslag om en förstärkning av pris- och kartellnämndens administrativa och personalmässiga resurser. I sistnämnda båda motioner yrkas jämväl, att de tjänster indragas, som år 1960 tillfördes nämnden i syfte att möjliggöra en skärpt prisövervakning i samband med införandet av den allmänna varuskattn. I samma motioner avstyrkes förslaget om viss personalmässig förstärkning av ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor. I samtliga tre motioner förordas, att något anslag icke beviljas till särskild konsumentupplysning i prisfrågor.

Utskottet vill för sin del inledningsvis framhålla, att några erinringar icke torde kunna riktas mot att statsmakterna genom särskilda organ följa utvecklingen på pris- och konkurrensområdet. Då fråga uppstår i vad mån en förstärkning av prisövervakningen och av åtgärderna mot konkurrensbegränsning böra genomföras, ha emellertid delade uppfattningar kommit till uttryck. I förenämnda motioner har sålunda hävdats, att behov i sådan riktning icke föreligger. I sammanhanget framhålles, att förhållandena inom svenskt näringsliv i dagens läge äro sådana, att naturliga förutsättningar för en stark konkurrens råder. En ytterligare skärpning av konkurrensen förväntas också bli följden av det pågående integrationsarbetet och av marknadsutvecklingen i övrigt.

Så till vida kan utskottet dela motionärernas uppfattning, att den institutionella apparat och den lagstiftning, som byggts upp för det allmännas övervakning av utvecklingen på pris- och konkurrensområdet, i och för sig torde vara tillräcklig under nuvarande förhållanden som en ram för verksamheten. Utskottet anser dock icke, att läget är sådant, att en skärpning av vaksamheten mot olika företeelser på förevarande område skulle vara obehörlig. Tvärtom har det funnit övertygande skäl för en effektivisering av verksamheten och främst då genom en administrativ och personalmässig upprustning av det slag, departementschefen förordat. Härigenom skulle till att börja med pris- och kartellnämndens undersökningsarbete, som hittills hämmats till följd av otillräckliga resurser, kunna intensifieras. I anslutning härtill vill utskottet framhålla önskvärdheten av att ifrågavarande arbete icke ensidigt inriktas på ett visst led i produktions- och distributionskedjan. Vad departementschefen härutinnan framhållit förtjänar att understrykas. I princip synas undersökningarna — som bl. a. ha att skapa underlag för den på konsumenterna inriktade kontinuerliga upplysningsverksamheten — böra omfatta hela denna kedja. Genom de ökade resurserna får man också möjlighet att göra nämnda upplysningsverksamhet mera effektiv och allsidig. De otillräckliga resurser, som hittills stått till förfogande i detta hänseende, ha på många håll känts som en allvarlig brist. Från motionärernas sida ha dock uttryckts farhågor för att en upplysningsverksamhet bedriven i de former,

som angivits i propositionen, skulle ställa alltför stora krav på utredningsapparaten och att det skulle bli svårt att på ett tillräckligt objektivt och rättvisande sätt redovisa alla de omständigheter, som inverka på prisbildningen. Utskottet är för sin del medvetet om de svårigheter, som här föreligga såväl på utredningssidan, då det gäller att iordningställa underlaget, och på informationssidan, då det gäller att ge en riktig och klagörande redovisning av detta. Med hänsyn till betydelsen för en effektiv konkurrens av ett utvecklat prismedvetande hos konsumenterna få dessa svårigheter dock icke utgöra hinder för strävandena att åstadkomma bättre förutsättningar för en objektiv och allsidig upplysning om pris, kvalitet och service. Det kan för övrigt hävdas, att just med hänsyn till angivna förhållanden det ter sig särskilt angeläget, att tillräcklig personal och tillräckligt kvalificerad sådan ställes till förfogande. Utskottet förutsätter slutligen, att ett nära samarbete kommer till stånd mellan de olika statliga myndigheter, som handha uppgifter på förevarande område.

Innebörden av vad sålunda anförts är, att utskottet anser sig böra tillstyrka de i propositionen föreslagna ändringarna i pris- och kartellnämndens organisation. Det anförda innebär följaktligen också, att motionerna I: 631 samt I: 632 och II: 751, såvitt nu är i fråga, avstyrkas.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 632 och II: 751 samt I: 631, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, godkänna de ändringar i statens pris- och kartellnämnds organisation, som departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 10 mars 1961.

2:o) Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar. Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under tionde huvudtiteln (punkt 49) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar för budgetåret 1961/62 beräkna ett förslagsanslag av 2 146 000 kronor, har Kungl. Maj:t i nämnda proposition nr 86 (s. 71), föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad departementschefen förordat, vidtaga ändringar i personalförteckningen för statens pris- och kartellnämnd, dels godkänna av departementschefen föreslagen avlöningsstat för statens pris- och kartellnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62, dels ock under tionde huvudtiteln för samma budgetår till Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar anvisa ett förslagsanslag av 2 526 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 972 400 kronor.

Av statens pris- och kartellnämnd angivna automatiska ändringar i fråga om grundlönerna innebär sammanlagt en anslagsminskning med 14 800 kronor.

Vad nämnden sålunda angivit föranleder ej erinran från departementschefens sida. Vid bifall till de förslag departementschefen framlagt i det före-

gående tillkommer 251 300 kr i ökade grundlöner och 50 000 kr i ökning av nämndens expertanslag. Vidare tillkommer ökning av rörligt tillägg med 75 300 kr — utöver ökningen härför med 185 200 kr för nuvarande personal — samt ökning av beloppet avseende kompensation för höjda folkpensionsavgifter med 6 600 kr.

Avlöningsanslaget för budgetåret 1961/62 beräknas sålunda till 2 526 000 kr.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 1 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 632 och II: 751 samt I: 631, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 10 mars 1961 förordats, vidtaga ändringar i personalförteckningen för statens pris- och kartellnämnd;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens pris- och kartellnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	84 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	34 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 822 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	545 500
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	39 100
	Summa kronor 2 526 000

c) till *Statens pris- och kartellnämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 526 000 kronor.

3:o) *Statens pris- och kartellnämnd*: *Omkostnader*. Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under tionde huvudtiteln (punkt 49) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Statens pris- och kartellnämnd: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 beräkna ett förslagsanslag av 324 000 kronor, har Kungl. Maj:t i berörda proposition nr 86 (s. 71 och 72) föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 399 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 353 100 kronor.

Statens pris- och kartellnämnd har föreslagit, att anslaget minskas med 28 600 kronor.

Mot de minskade anslagen för reseersättningar och expenser (40 000 resp. 3 600 kr) har departementschefen intet att invända. Yrkandena om ökning av anslagen för hålkortsbearbetning och för publikationstryck (10 000 resp. 5 000 kr) anses böra bifallas. Vid bifall till vad i det föregående föreslagits torde viss ökning av omkostnadsanslaget vara erforderlig. Departementschefen föreslår sålunda ökning av anslagen för sjukvård med 1 500 kr, för expenser med 20 000 kr, för hålkortsbearbetning med 10 000 kr och för publikationstryck med 10 000 kr, alltså med sammanlagt 41 500 kr. För anskaffning av inventarier, kontorsmaskiner, telefoner m. m. för de nya befattningshavarna föreslås ett anslag om 33 000 kr.

Omkostnadsanslaget för budgetåret 1961/62 beräknas sålunda till 399 000 kr.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 1 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 632 och II: 751, såvitt nu är i fråga, till *Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 399 000 kronor.

4:o) **Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under tionde huvudtiteln (punkt 49) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar för budgetåret 1961/62 beräkna ett förslagsanslag av 297 000 kronor, har Kungl. Maj:t i nämnda proposition nr 86 (s. 72 och 73) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen föreslagen avlöningsstat för ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62, dels ock under tionde huvudtiteln för samma budgetår till Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar anvisa ett förslagsanslag av 398 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 262 100 kronor.

Ombudsmannaämbetet har föreslagit en anslagsökning av 35 400 kronor, varav 600 kronor för arvode till organisationsföredragande och återstoden för automatiska förändringar.

Ämbetets yrkanden föranleder icke någon erinran från departementschefens sida, dock att departementschefen ej anser behov föreligga av särskild organisationsföredragande. Vid bifall till den av departementschefen i det föregående föreslagna personalförstärkningen vid ämbetet tillkommer för två nya tjänster 46 100 kr i grundlön. Vidare tillkommer ökning av rörligt tillägg med 13 800 kr och ökning av beloppet avseende kompensation för höjda folkpensionsavgifter med 700 kr. Slutligen tillkommer det föreslagna expertanslaget på 40 000 kr.

Avlöningsanslaget för budgetåret 1961/62 beräknas sålunda till avrundat 398 000 kr.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 1 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 632 och II: 751, såvitt nu är i fråga,

a) godkänna följande avlöningsstat för ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62:

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	311 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	81 800
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 200
	Summa kronor 398 000

b) till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 398 000 kronor.

5:o) *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader.* Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under tionde huvudtiteln (punkt 49) föreslagit riksdagen att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader för budgetåret 1961/62 beräkna ett förslagsanslag av 25 000 kronor, har Kungl. Maj:t i nämnda proposition nr 86 (s. 73), föreslagit riksdagen att till samma ändamål för nämnda budgetår under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 36 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 25 200 kronor.

Ombudsmannaämbetet har föreslagit oförändrat anslag.

Vid bifall till departementschefens förslag om inrättande av två nya tjänster torde ämbetets anslag för omkostnader böra ökas. Departementschefen föreslår därför följande ökning av omkostnadsanslaget, nämligen för resor 2 000 kr och för expenser 4 400 kr, alltså sammanlagt 6 400 kr. Vidare medför de nya tjänsterna kostnader av engångsnatur för inventarier, telefoner m. m., vilka beräknas till 4 400 kr.

Omkostnadsanslaget för budgetåret 1961/62 beräknas sålunda till 36 000 kr.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 1 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt

med avslag å motionerna I: 632 och II: 751, såvitt nu är i fråga, till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 36 000 kronor.

6:o) *Särskild konsumentupplysning i prisfrågor*. Kungl. Maj:t har i förberörda proposition nr 86 (s. 73) föreslagit riksdagen att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 632 och II: 751 samt I: 631, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Särskild konsumentupplysning i prisfrågor* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

Stockholm den 9 maj 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Thun, Bergman, Holmqvist, Bengtson, Fritz Persson, Ragnar Bergh, Lundström och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Malmborg, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Andreasson, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, fröken Elmén, herrar Wedén, Lassinantti, Larsson i Hedenäset, Gustafsson i Uddevalla och Heckscher.

Reservationer

1) vid *punkten 1* (Ändringar i statens pris- och kartellnämnds organisation) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Bergh*, *Staxäng* och *Heckscher*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka de av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i statens pris- och kartellnämnds organisation och att därför

dels den del av utskottets yttrande, som på s. 11 börjar med »Utskottet vill» och på s. 12 slutar med »fråga, avstyrkas», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet delar departementschefens uppfattning, att den institutionella

apparat och den lagstiftning, som byggts upp för det allmännas övervakning av utvecklingen på pris- och konkurrensområdet, för närvarande är tillräcklig som ram för verksamheten. Utskottet anser också, att övervakningen, sådan den f. n. bedrivs inom denna ram, ger vederbörande myndigheter fullt tillfredsställande möjligheter att agera inom sina respektive ansvarsområden. Tillräckliga skäl för en kostnadskrävande förstärkning av prisövervakningen och av åtgärderna mot konkurrensbegränsning genom en personalmässig upprustning på sätt departementschefen förordad kunna sålunda icke anses föreligga. Icke heller ha påvisats några exempel på pris-höjande åtgärder, mot vilka man bort ingripa men på grund av bristande resurser icke kunnat. Det kan konstateras, att förhållandena inom svenskt näringsliv i dagens läge med kedjereaktioner, konsumentkooperationer m. m. äro sådana, att naturliga förutsättningar för en effektiv konkurrens råda. En ytterligare skärpning av denna konkurrens torde bli följden av det pågående integrationsarbetet och av marknadsutvecklingen i övrigt. Det kan under sådana förhållanden ifrågasättas, om icke den nuvarande administrativa apparaten snarare bör begränsas. Vad angår pris- och kartellnämnden synas exempelvis utan olägenhet de tjänster kunna indragas, som år 1960 tillfördes nämnden i syfte att möjliggöra en skärpt prisövervakning i samband med införandet av den allmänna varuskatten. Ifrågavarande arbetsuppgifter äro nämligen nu icke längre aktuella.

I propositionen har behovet av en förbättrad upplysningsverksamhet från pris- och kartellnämndens sida angivits som ett väsentligt skäl för en personell upprustning av nämnden. Utskottet vill i anslutning härtill framhålla, att utskottet finner en utvidgad upplysningsverksamhet, bedriven i former som angivits i propositionen, vara förenad med åtskilliga risker. Helt allmänt kan sägas, att den ställer alltför stora krav på utredningsapparaten, som skall tillhandahålla det erforderliga underlaget, och att det måste bli utomordentligt svårt att på ett tillräckligt objektiva och rättvisande sätt redovisa alla de omständigheter, som inverka på prisbildningen. Det är under sådana förhållanden risk för att redovisningen blir ofullständig och missvisande med de olägenheter, detta kan medföra för såväl producenter som konsumenter.

Med stöd av det anförda anser sig utskottet böra i enlighet med yrkandena i motionerna I: 632 och II: 751 samt I: 631 dels avstyrka Kungl. Maj:ts förslag till förstärkning av pris- och kartellnämnden samt ombudsmannaämnet för näringsfrihetsfrågor, dels ock förorda, att de extra tjänster, som på grund av särskilda omständigheter tillfördes pris- och kartellnämnden år 1960, indragas.»

dels ock utskottets hemställen bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 632 och II: 751 samt I: 631, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, avslå de i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 10 mars 1961 föreslagna ändringarna i statens pris- och kartellnämnds organisation.»

2) vid *punkten 2* (Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Bergh*, *Staxäng* och *Heckscher*, vilka under åberopande av den med 1 betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 632 och II: 751 föreslagna anslagsminskningen och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 632 och II: 751 samt I: 631, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) avslå Kungl. Maj:ts förslag om bemyndigande att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens pris- och kartellnämnd, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 10 mars 1961 förordats;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens pris- och kartellnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	84 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	34 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 344 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	427 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	29 000

Summa kronor 1 920 000

c) till *Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 920 000 kronor.»

3) vid *punkten 3* (Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Bergh*, *Staxäng* och *Heckscher*, vilka under åberopande av den med 1 betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 632 och II: 751 föreslagna anslagsminskningen och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 632 och II: 751, såvitt nu är i fråga, till *Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.»

4) vid *punkten 4* (Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Bergh*, *Staxäng* och *Heckscher*, vilka under åberopande av den med 1 betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 632 och II: 751 föreslagna anslagsminskningen och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 632 och II: 751, såvitt nu är i fråga,

a) godkänna följande avlöningsstat för ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62:

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	224 900
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	68 000
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 500

Summa kronor 297 400

b) till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 297 400 kronor;»

5) vid *punkten 5* (Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Bergh*, *Staxäng* och *Heckscher*, vilka under återopande av den med 1 betecknade reservationen ansett att utskottet bort tillstyrka den i motionerna I: 632 och II: 751 föreslagna anslagsminskningen och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 632 och II: 751, såvitt nu är i fråga, till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 25 200 kronor.»

6) vid *punkten 6* (Särskild konsumentupplysning i prisfrågor) av herr *Boman*, fröken *Andersson*, herrar *Axel Johannes Andersson*, *Bengtson*, *Ragnar Bergh*, *Lundström*, *Sundin*, *Staxäng*, *Malmborg*, *Svensson* i Stenkyrka, *Wedén*, *Larsson* i Hedenäset och *Heckscher*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet, som tvivlar på värdet och utbytet av en engångsvis arrangerad upplysningskampanj, hemställer,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 632 och II: 751 samt I: 631, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag till särskild konsumentupplysning i prisfrågor.»